

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 15.10.2024

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 14.10.2029

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Bert Holm
Riigimetsa Majandamise Keskus
bert.holm@rmk.ee

Teie 18.09.2024

Meie 15.10.2024 nr 7-11/24/19302-2

Kooskõlastus liigikaitselisteks töödeks Matsalu rahvuspargis Asupi ojal

Austatud Bert Holm

Soovisite Keskkonnaameti kooskõlastust Matsalu rahvusparki Matsalu piiranguvööndis maaüksusel katastritunnusega 41102:001:0055 kavandatud looduskaitsetöö lähteülesandele.

Lähteülesandes kirjeldatud tööde eesmärk on tutka elutingimuste parandamine. Kavandatud on võsa eemaldamine ja madala veekogu puhastamine orgaanikast.

Tutka pesitsusaladel peab olema madalaveelisi veekogusid, kust emaslinnud toituda saavad. Sellised veekogud aga kaovad niidetavatelt aladelt, kuna niitmise kõrgus pole maapinna madalamates kohtades piisavalt madal ja sageli pole neis kohtades niitmine mätastumise tõttu võimalik. Karjatavatel aladel püsivad veekogud paremini avatuna. Lähteülesandes oleval alal toimub karjatamine ja seal on märgala, mis praegu kuivab liiga kiiresti. Üheks põhjuseks on varasema hoolduse puudumise tulemusel orgaanika settimine ja teiseks põhjuseks vee liiga kiire väljavool kuivenduskraavide kaudu. Kavandatud töö võimaldab kujundada laiema ning püsivama veela, mida hoiaksid avatuna kariloomad. Rajatava lombi sügavuse määrab savikihi kõrgus. Eemaldada tuleb olemasoleva maapinnalohu põhjast mullakiht koos taimestikuga ja natuke laiendada lohku, et kujuneks lauge, maastikku sobituv oja laiend. Pinnase ladustamiseks võib selle kuhjata laugeteks vallideks nii lähteülesandes kirjeldatud asukohta, kui ka karjamaa loodeossa, vastu teeäärset kraavivalli ja pinnase abil tõsta maapinda kraavivallis olevas väljavoolukohas.

Edaspidi tuleb eemaldada kogu võsa veekogust vähemalt 150 m raadiuses, et tagada lindudele turvaline pesitsus- ja toitumisala. Alles võib jätta üksikuid suuri puid kariloomadele päikesevarjuks. Võimalusel eemaldada võsa ja muuta laugemaks olemasolevate kraavide kaldavallid niidetaval alal Kelu luhas.

Tutkas on Matsalu rahvusparki üheks kaitse-eesmärgiks. Matsalu piiranguvööndi kaitse-eesmärgiks on elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide kaitse; maa kasutamisest mõjutatud traditsioonilise maastikuilme, sealhulgas maastikus mosaiikselts paiknevate poollooduslike koosluste, puistute ja märgalade säilitamine ning taastamine; miljööväärtusliku kultuuripärandi, sealhulgas taluarhitektuuri, traditsioonilise asustusstruktuuri ja rahvakultuuri

ning ajaloolis-kultuuriliste objektide kaitse ja säilitamine¹. Matsalu piiranguvööndis on vajalikuks tegevuseks poollooduslike koosluste aladel on nende ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine või eemaldamine². Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine³. Piiranguvööndis on raiete tegemine lubatud 1. septembrist 14. märtsini⁴.

Kavandatav töö aitab kaasa tutka pesitsusele Keltu luhas, mis on ajalooliselt olnud oluline tutka pesitsusala ja ühtlasi tutka võtmeala Eestis⁵. Matsalu rahvusparki kaitsekorralduskavas on tutka kaitse üheks meetmeteks märgitud märgade niitude hoolduse kvaliteedi parandamine heinamaade madalama niitmise ning niidetud alade ädala järelkarjatamise või -äestamise, karjamaade üleniitmise, samuti märgade lohkude puhastamise kaudu⁶.

Lähteülesandes kirjeldatud tööd on kooskõlas Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirjaga ning Matsalu rahvusparki kaitsekorralduskavaga.

Lähtudes eelnevast **kooskõlastab Keskkonnaamet Matsalu rahvusparkis Matsalu piiranguvööndis kavandatud looduskaitse töö lähteülesande, kui järgitakse Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirjas toodud raiete ajalist piirangut**. Sobiv aeg veekogu puhastamiseks oleks septembri algus, kui ala on võimalikult kuiv.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eike Tammekänd

juhataja

Loodushoiutööde büroo

Ilona Lepik 5201 087

ilona.lepik@keskkonnaamet.ee

¹ Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määrus nr 34 „Matsalu rahvusparki kaitse-eeskiri“ (edaspidi kaitse-eeskiri) § 17 lg 1

² Kaitse-eeskiri § 20

³ Kaitse-eeskiri § 18 lg 3 p 1

⁴ Kaitse-eeskiri § 18 lg 4

⁵ Tutka (*Philomachus pugnax*) kaitse tegevuskava eelnõu (2015)

⁶ Matsalu rahvusparki, Rajametsa hoiuala, Haeska hoiuala ja Puiatu merikotka kaitsekorralduskava 2015–2024